

Initiatiefnotitie

De volgende stap op weg naar een Rookvrij Rotterdam

25 april 2024

Indiengers: René Segers-Hoogendoorn
Astrid Kockelkoren

Inhoudsopgave

Voorwoord:.....	3
Samenvatting	3
Inleiding <i>Waarom rookvrije terrassen?</i>	4
Roken: de gevaren in cijfers	6
<i>Specifieke cijfers Rotterdam</i>	6
<i>Gevaar voor de gezondheid van anderen</i>	7
<i>Horecamedewerkers hebben recht op een rookvrije werkplek</i>	7
<i>Impact op het milieu</i>	7
Draagvlak en internationale voorbeelden	8
<i>Preventieakkoorden</i>	8
<i>Horecaondernemers</i>	8
<i>Goede voorbeelden</i>	9
<i>Effectiviteit</i>	9
<i>Internationale voorbeelden</i>	10
Routekaart aanloop rookvrije terrassen	11
<i>Stimuleren van rookvrije terrassen door het gesprek met horecaondernemers aan te gaan</i>	11
<i>Geef een financiële impuls aan horecaondernemers met een rookvrij terras</i>	12
<i>Een algehele norm voor rookvrije terrassen die is opgenomen in de APV</i>	12
Juridische en financiële consequenties	13
<i>Juridische mogelijkheden: Rookvrije terrassen opnemen in de APV</i>	13
<i>Precariobelasting</i>	14
<i>Omgevingsvisie/bestemmingsplannen</i>	14
<i>Financiën</i>	14
Bronnen	15

Voorwoord:

Wij willen de fractieondersteuning van het CDA Rotterdam en GroenLinks Rotterdam bedanken voor het werk aan deze notitie. Speciale dank spreken wij uit voor de auteurs: burgercommissieleden Sam Mak en Sigrid Oosterwegel en de medewerkers van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij.

Samenvatting

Steeds meer mensen zetten zich in voor een rookvrije wereld. Voor onszelf. Voor onze omgeving. Voor onze kinderen. Het is daarbij belangrijk dat steeds minder kinderen en jongeren beginnen met roken en vaperen (e-sigaretten) en dat er meer mensen stoppen met roken en vaperen. Zo wordt rookvrij de norm.

Meer rookvrije omgevingen dragen hieraan bij. Daarom werken we in deze initiatiefnotitie de routekaart uit richting een nieuwe norm: 'in Rotterdam zijn terrassen rookvrij'. Het begint met het stimuleren van rookvrije terrassen door als gemeente het gesprek met horecaondernemers aan te gaan. Denk hierbij ook aan het faciliteren van campagnemateriaal en het geven van informatie over rookvrije terrassen. Hierbij staat voorop dat een rookvrij terras een gastvrij terras is. Daarnaast willen we via een differentiatie in de precariobelasting een financiële stimulans creëren voor horecaondernemers die kiezen voor een rookvrij terras. Ten slotte, zal de nieuwe norm stadsbreed geïmplementeerd moeten worden. Dit kan via de APV, waarmee we tegelijkertijd een gelijk speelveld voor alle horecaondernemers creëren. De aanpassing van de APV kan gezien worden als sluitstuk en de concretisering van de nieuwe norm: terrassen in Rotterdam zijn rookvrij.

Inleiding

Waarom rookvrije terrassen?

Door het realiseren van meer rookvrije omgevingen zetten we in Rotterdam een nieuwe standaard voor een gezondere toekomst neer. We weten: zien roken, doet roken. Als kinderen en jongeren anderen zien roken lijkt dat normaal of misschien zelfs aantrekkelijk. Op steeds meer plekken in Nederland is rookvrij dan ook de norm en worden (publieke) omgevingen rookvrij. Veel Nederlanders denken dat rookvrije terrassen een goed plan zijn, 64%. In 2015 was dit slechts 32%.

Rookvrije omgevingen helpen ex-rokers om gestopt te blijven en rokers om minder of helemaal niet te roken.¹ Zo geven rokers aan dat rookvrije omgevingen hen kunnen aanmoedigen om te stoppen met roken. Dat is fijn, aangezien stoppen met roken al moeilijk genoeg is. Veel rokers hebben namelijk de wens om te stoppen met roken, maar gaan er toch mee door. Dit komt met name door de nicotineafhankelijkheid. Is er in dit geval van een vrije keus om te roken of is er sprake van een verslaving? Károly Illy, directeur van het Longfonds: "we moeten ons echt realiseren dat dit verslaafde mensen zijn die verslaafd zijn gemaakt door de tabaksindustrie. Zij willen hiervan af, dus daar moeten we bij helpen²."

Een rookvrij terras is daarmee niet alleen positief voor kinderen en niet-rokers, maar ook voor rokers en ex-rokers. Win-win dus! Met rookvrije terrassen geeft Rotterdam het goede voorbeeld aan de volgende generatie. Niet alleen als zij op een terras zitten of erlangs lopen, maar ook aan de jongeren die in de horeca werken. Een rookvrij terras beschermt personeel tegen meerroken, je hebt in de bediening namelijk geen keus als je iemand bedient die rookt.

Dit is enerzijds verantwoordelijkheid dragen naar je personeel toe om te zorgen voor een rookvrije werkomgeving. Anderzijds betekent het ook verantwoordelijkheid voor je gasten dragen. Zo hebben ze niet meer te maken met derdehands rook en kan iedereen rookvrij eten en drinken. Rookvrij is daarmee gastvrij! Het is daarom tijd voor de volgende stap voor een Rookvrije Generatie in Rotterdam.

Samen op weg naar een Rookvrije Generatie

De overheid dient maatregelen te treffen om de volksgezondheid te bevorderen³. Zo wordt in het Nationaal Preventieakkoord ingezet op een Rookvrije Generatie in 2040,⁴ maar ook

¹ <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoe-rookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>

² <https://www.nporadio1.nl/nieuws/politiek/5533458a-c926-470b-a560-5fc3ca4503a6/standnl-rookverbod-uitbreiden-rookvrije-generatie-overbruggen-wetgeving-sigaretten-kinderen-schoolpleinen-pretparken>

³ Artikel 22 van de Grondwet.

⁴ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-1f7b7558-4628-477d-8542-9508d913ab2c/pdf>

in het Rotterdamse preventieakkoord: Gezonder010 streven we naar het terugdringen van roken en een Rookvrije Generatie.

Het draagvlak voor een Rookvrije Generatie en om maatregelen te nemen om roken te ontmoedigen is groot en neemt al jaren toe. De afgelopen decennia is het rookverbod steeds meer uitgebreid naar onder andere de horeca, treinstations en -perrons, werkplekken en openbare gebouwen. Ook op steeds meer plekken in de publieke ruimte zien we dat rookvrij de norm is. Denk bijvoorbeeld aan sportverenigingen, speeltuinen, scholen, tramhaltes en rondom ziekenhuizen en locaties van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Om de ambitie voor een Rookvrije Generatie waar te kunnen maken, moeten we als overheid ook actief deze beweging op weg naar meer rookvrije omgevingen ondersteunen en bekrachtigen. Juist op lokaal niveau, waar we naast onze inwoners staan. Dat vergt ook moed en lef van ons als gemeente om hierin voorop te lopen. Niet alleen door stoeptegels te plaatsen, maar ook door de rookvrije norm te bekrachtigen, vast te leggen en actiever te sturen op een rookvrije stad. Met deze notitie willen we het debat over hoe we samen werken aan een rookvrij Rotterdam verder aanzwengelen. We doen dit aan de hand van een concrete norm die we nader uitwerken: in Rotterdam zijn terrassen rookvrij.

In deze initiatiefnotitie gaan we allereerst in op de noodzaak om maatregelen te nemen om het roken terug te dringen en de rol van rookvrije terrassen hierin. Hierna bespreken we verschillende internationale voorbeelden en het draagvlak voor rookvrije terrassen. Ten slotte komen we met een aantal aanbevelingen om rookvrije terrassen te bevorderen en toe te werken naar een algemene norm van rookvrije terrassen.

Roken: de gevaren in cijfers

Gevaar voor de eigen gezondheid

Sigaretten zijn het dodelijkste consumentenproduct dat ooit op grote schaal is gebruikt.⁵ In Nederland sterven jaarlijks ongeveer **19.000 mensen** aan rookgerelateerde ziekte en is tabaksgebruik verantwoordelijk voor ongeveer **13%** van de totale ziektelast.⁶ Wie meer rookt dan een pakje per dag gaat gemiddeld 13 jaar eerder dood dan een niet-roker. Zelfs wie maar af en toe rookt leeft 5 jaar korter.⁷ Roken is de grootste veroorzaker van longkanker, maar verhoogt ook het risico op andere soorten kanker, hart- en vaatziekten, longaandoeningen en verminderde vruchtbaarheid.⁵ De duizenden verschillende chemicaliën en meer dan 70 kankerverwekkende stoffen in tabaksrook zijn schadelijk voor iedereen die het inademt.⁵

Sterfte aan rookgerelateerde ziekte

Specifieke cijfers Rotterdam

Van de Rotterdamse volwassenen rookt **23%**. Onder jongeren tussen de 13 en 16 jaar geeft **4%** aan al wekelijks of vaker te roken. **26% van deze leeftijdsgroep** zegt ooit een e-sigaret gerookt te hebben.⁸ Uit onderzoek blijkt dat het roken van een e-sigaret een opstap kan zijn naar het roken van gewone sigaretten op latere leeftijd.⁹

In grote delen van Rotterdam komt longkanker vaker voor dan het landelijke gemiddelde. Op Rotterdam Zuid ligt het aantal Rotterdammers dat longkanker krijgt **30-31%** boven het landelijk gemiddelde. In de wijk Pendrecht is dit percentage met **59%** het hoogst. In Rotterdam Noord worden ook hoge percentages gezien. Zo wordt longkanker in Crooswijk **49%** vaker gediagnosticeerd dan het landelijk gemiddelde en in Bergpolder is dit **54%**.¹⁰

⁵ Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, 2017;161:D869

⁶ <https://www.ntvg.nl/artikelen/de-gezondheidseffecten-van-roken>

⁷ [https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/37/zware-rokers-leven-gemiddeld-13-jaar-kortere#:~:text=Van%20zware%20rokers%20is%20de,niet%20dagelijks%20roken\)%205%20jaren](https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/37/zware-rokers-leven-gemiddeld-13-jaar-kortere#:~:text=Van%20zware%20rokers%20is%20de,niet%20dagelijks%20roken)%205%20jaren)

⁸ <https://gezondheidinkaat.nl/dashboard/dashboard/roken-alcohol-en-drugs>

⁹ <https://www.radboudumc.nl/projecten/rookvrij/feiten-en-cijfers-over-roken/de-e-sigaret#:~:text=Elk%20product%20dat%20nicotine%20bevat,gewone%20sigaretten%20op%20latere%20leeftijd.>

¹⁰ kankeratlas.iknl.nl

Gevaar voor de gezondheid van anderen

Roken is niet alleen schadelijk voor de persoon die de sigaret aan de lippen zet, maar ook voor de mensen in diens omgeving. Dat zijn volwassenen en kinderen uit de nabije omgeving die ongevraagd meeroken. In Nederland rookt bijna 9% van de volwassenen dagelijks minimaal een uur mee.⁵ Het RIVM schat dat meeroken in Nederland jaarlijks resulteert in enkele honderden sterfgevallen aan longkanker en enkele duizenden sterfgevallen aan hart- en vaatziekten.⁵

Daarnaast hebben de stoffen uit tabaksrook die achterblijven na roken, de ‘derdehands rook’, impact op de gezondheid van rokers en hun omgeving, zoals toegelicht door het Trimbosinstituut¹¹. Het gaat hier dan om schadelijke stoffen die blijven kleven aan huid, haren en kleding van degene die rookt, maar ook om stoffen die terecht komen op tafels, stoelen en stoffen in de nabije omgeving, ongeacht of dit binnen of buiten is. Derdehands rook kun je zowel inademen als inslikken.

Horecamedewerkers hebben recht op een rookvrije werkplek

In de tabakswet staat dat medewerkers recht hebben op een rookvrije werkplek en beschermd dienen te worden tegen de gezondheidsrisico's van blootstelling aan tabaksrook op hun werkplek. Ook horecamedewerkers hebben daarmee recht op een rookvrije werkplek. Hoewel met het verdwijnen van de rookruimtes in horecagelegenheden, in navolging van een arrest van de Hoge Raad, de bescherming beter is geregeld, wordt horecapersoneel op terrassen nog steeds blootgesteld aan de schadelijke stoffen in de rook. Dit gebeurt zowel via het meeroken, als de derdehands rook. Daarbij is er ook het risico dat zij de schadelijke stoffen verder verspreiden naar andere gasten.

Impact op het milieu

Naast de negatieve gevolgen van roken voor de volksgezondheid, heeft roken ook een negatief effect op het milieu. Naar schatting belandt 10% van de wegwerp e-sigaretten (vapes) op de grond. In 2022 zorgde dit voor 21 tot 79 ton afval.¹² Ook sigarettenfilters belanden vaak op de grond. Volgens het Trimbos instituut betreft dit driekwart van de sigaretten die gerookt worden. De impact op het milieu is hiermee enorm; de filters kunnen in de waterlichamen van Rotterdam belanden. Wanneer dit gebeurt kan één sigaret al zo'n 1000 liter water vergiftigen¹³.

¹¹ <https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/2022/05/INF118-Derdehands-rook.pdf>

¹² <https://cdn.zerowastescotland.org.uk/managed-downloads/mf-thteewjk-1688050310d>.

¹³ <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/sigaret-brengt-grote-schade-aan-milieu/>

Draagvlak en internationale voorbeelden

De steun in Nederland voor rookvrije terrassen stijgt. Uit onderzoek van Verian (uitgevoerd in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij) blijkt dat er in Nederland veel draagvlak is voor het uitbreiden van het aantal rookvrije plaatsen (74% van de Nederlanders is voorstander). 64% van de Nederlanders denkt dat het rookvrij maken van terrassen een goed idee is. Dat is een verdubbeling sinds 2015 (32%). In 2020 zijn de perrons van de NS bijvoorbeeld rookvrij gemaakt bij een draagvlakcijfer van 67%.¹⁴

Ook onder rokers is er grote steun. Zo vindt twee derde van alle rokers het goed dat er rookvrije omgevingen zijn, want op een rookvrij terrein roken anderen niet mee. Het goede voorbeeld aan kinderen geven is een andere veel genoemde reden. De helft van de rokers (49%) geeft aan dat ze eraan wennen dat steeds meer omgevingen rookvrij worden¹⁵. Daarnaast geeft ruim een kwart van de rokers aan dat rookvrije terrassen hen helpt om minder te roken en geeft een derde van de ex-rokers aan dat rookvrije terrassen hen helpt om ex-roker te blijven.¹⁶

Preventieakkoorden

Gezonder010 streeft naar meer rookvrije buitenruimte in de stad, met name op plekken waar veel kinderen en kwetsbare mensen komen. In het kader van zien roken, doet roken, dragen rookvrije terrassen er ook aan bij dat minder kinderen gaan roken. Dit creëert een gezondere leefomgeving, die beschermt tegen gezondheidsschade door een rookvrije omgeving. In het Nationaal Preventieakkoord is opgenomen dat Nederland streeft naar een rookvrije generatie in 2040.

Horecaondernemers

Steeds meer terrassen worden rookvrij. Horecaondernemers die deze stap zetten, doen dit om verschillende redenen. Ze geven aan het zelf fijner te vinden op een rookvrij terras te zitten, willen het goede voorbeeld geven aan de volgende generatie en hun personeel en gasten beschermen. Het is soms ook een manier om gasten aan te trekken, omdat sommige gasten bewust voor een rookvrij terras kiezen. Denk aan gezinnen, zwangeren, mensen met longproblemen of mensen die rook gewoonweg vervelend vinden.

Horecaondernemers laten met aanduidingen van de Rookvrije Generatie, informatie op de menukaarten en het weglaten van asbakken op tafels zien dat ze een rookvrij terras

¹⁴ <https://nieuws.ns.nl/stations-en-perrons-zijn-rookvrij/>

¹⁵ <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoerookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>

¹⁶ <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoerookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>

hebben. Deze horecaondernemers geven aan dat personeel en de meeste gasten positief reageren. Sommige gasten moeten er wel aan wennen, maar als een medewerker uitleg geeft is er vrijwel altijd begrip. Duidelijke communicatie is dus belangrijk, zodat het personeel daarnaar kan verwijzen. Horecaondernemers met rookvrije terrassen zijn hier positief over.

Er zijn heel veel aardige rokers onder mijn gasten, die wil ik niet weggagen. Maar ik vind dat mijn personeel recht heeft op een rookvrije omgeving. Ook op het terras. En dat gasten hier niet in de rook zitten te eten.

– Café

Goede voorbeelden

Een voorbeeld van een horecaonderneming die volledig rookvrij werd is die van ‘De Frietfabriek’. Hier werd ruim van tevoren aangekondigd dat ze rookvrij zouden worden. Zo konden de rokende personeelsleden wennen aan het idee en kon het gesprek erover gevoerd worden. Er werd gekeken wat de personeelsleden nodig hadden en er werd een stoppen-met-rokencursus aangeboden. Het is het personeel gelukt om volledig te stoppen met roken. Nu hebben ze geen rookpauze meer, maar een fruitpauze met fruit van de zaak.¹⁷

Ook in Amsterdam is een succesvol experiment geweest waarbij rookvrije terrassen werden ingevoerd bij een aantal horecaondernemingen langs de Amstel. Een aantal terrassen besloten hun terras rookvrij te maken en hebben dit als succesvol ervaren. Het aantal rookvrije terrassen in Amsterdam is inmiddels gestegen **van drie naar ruim dertig**. De horecaondernemers geven zelf ook aan: klanten vragen erom.¹⁸

Ook Rotterdam kent al enkele rookvrije terrassen. Voorbeelden zijn Prins van Terbregge, een terras van Rozey en alle terrassen van de McDonalds.

Effectiviteit

Uit internationaal onderzoek blijkt dat na invoering van één of meerdere rookverboden een duidelijke vermindering te zien is van bijvoorbeeld het aantal ziekenhuisopnames voor hart- en vaatziekten en voor luchtwegproblemen bij kinderen en volwassenen. Dit wordt ook bevestigd in een verslag van de Europese Commissie.¹⁹

Zoals eerder aangegeven geeft een groot deel van de rokers aan dat rookvrije terrassen hen kan helpen om te stoppen, en gestopt te blijven, met roken. Verder zal het voorkomen

¹⁷ <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/bij-de-frietfabriek-hebben-ze-geen-rookpauze-maar-een-fruitpauze/>

¹⁸ <https://www.parool.nl/amsterdam/steeds-meer-rookvrije-terrassen-in-amsterdam~beeab163/>

¹⁹ https://health.ec.europa.eu/tobacco/smoke-free-environments_nl

Routekaart aanloop rookvrije terrassen

In deze initiatiefnotitie werken we toe naar de algehele norm dat in Rotterdam terrassen rookvrij zijn. Dat doen we door middel van drie stappen:

Stimuleren van rookvrije terrassen door het gesprek met horecaondernemers aan te gaan.

Het plan voor rookvrije terrassen zal wat van horecaondernemers vragen. Ondernemers kunnen mogelijk bang zijn klanten te verliezen of minder omzet te draaien op warme terrasdagen. Daarom is het van belang om eerst in gesprek te gaan met de ondernemers om kennis te nemen van mogelijke zorgen die spelen omtrent het rookvrij maken van terrassen en deze zorgen weg te nemen. In deze gesprekken kan de gemeente benoemen dat er al voorbeelden zijn van rookvrije terrassen die, na het invoeren van een rookvrij terras, geen verlies in omzet ervaren. Ook moet in de uitleg meegenomen worden dat een rookvrij terras gastvrij is, omdat de meerderheid van de bevolking zelf niet rookt.

Ook is het van belang te horen van de ondernemers wat zij nodig hebben om de invoering van rookvrije terrassen goed uit te voeren. Hebben zij bijvoorbeeld extra ondersteuning nodig in de naleving of willen zij promotiemateriaal om gasten vroegtijdig op de hoogte te brengen van de invoering van rookvrije terrassen? Ondernemers zouden om de stap makkelijker te maken een gratis 'rookvrijpakket' kunnen krijgen van de gemeente met o.a. een gratis bord van de Rookvrije Generatie en informatie over de te nemen stappen. De Rookvrije Generatie biedt via de website horeca al een checklist om terrassen rookvrij te maken, een communicatiepakket en geeft tips en tricks om een rookvrij terras na te leven²³. Dit kan actief worden aangeboden aan horecaondernemers.

Voorafgaand aan de invoering van rookvrije terrassen is het van belang ook de Rotterdammer te laten wennen aan het idee van rookvrije terrassen. Dit kan door een campagne op te zetten waarbij gebruik gemaakt wordt van de slogan 'Rookvrij is Gastvrij' van de Rookvrije Generatie.

²³ <https://www.rookvrijgeneratie.nl/terrassen/>

2

Geef een financiële impuls aan horecaondernemers met een rookvrij terras

Een volgende stap is het toepassen van een differentiatie per 2025 in de precariobelasting die wordt geheven voor terrassen. Soortgelijke voorstellen zijn ook in andere grote steden, bijvoorbeeld Amsterdam gedaan. Terrassen maken over het algemeen gebruik van de openbare gemeentegrond, hiervoor betalen ondernemingen en instellingen precariobelasting. De gemeente kan door het inbouwen van een differentiatie, rookvrije terrassen een extra impuls kunnen geven door horecaondernemingen hiervoor een financiële impuls te geven. Dit zou bekostigd kunnen worden door een hogere vergoeding voor terrassen die nog niet rookvrij zijn. Op deze manier worden ondernemers met rookvrije terrassen beloond.

3

Een algehele norm voor rookvrije terrassen die is opgenomen in de APV

Om ten slotte de norm ‘in Rotterdam zijn terrassen rookvrij’ te bekrachtigen en vast te leggen, kan per 2027, of eerder, in de APV worden opgenomen dat terrassen rookvrij dienen te zijn. Voorop staat dat allereerst moet worden ingezet op de eerste twee stappen zoals hierboven omschreven, maar dat een verankering in de APV het sluitstuk kan zijn.

Door opname in de APV en het invoeren van een algehele norm die voor de gehele stad geldt, garanderen we een gelijk speelveld voor alle horecaondernemers. Hiermee nemen we een mogelijke angst van horecaondernemers dat mensen bij de concurrent zullen gaan zitten weg. Rookvrije terrassen zijn vanaf dat moment immers stadsbreed van toepassing.

Juridische en financiële consequenties

Hierboven zijn enkele mogelijkheden om toe te werken naar rookvrije terrassen reeds genoemd. Deze worden hieronder verder uitgewerkt. Daarnaast wordt een andere juridische mogelijkheid belicht en kijken we naar de financiële consequenties.

Juridische mogelijkheden: Rookvrije terrassen opnemen in de APV.

In de APV kunnen gebieden aangewezen worden waar niet gerookt mag worden. Zo regelt bijvoorbeeld artikel 2:18 van de vigerende APV een rookverbod in bossen en natuurgebieden.²⁴ De gemeente Groningen heeft in 2018 in de APV opgenomen dat zij binnen haar gemeentegrenzen zones kan aanwijzen waar een verbod geldt om 'schadelijke (rook)gassen te verspreiden'. De gemeente vindt een gezonde leefomgeving voor alle inwoners belangrijk en wil hiermee voorkomen dat (jonge) inwoners worden blootgesteld aan tabaksrook. De APV is nu zodanig aangepast dat openbare zones binnen de gemeentegrenzen rookvrij kunnen worden verklaard²⁵.

Dat rookvrije zones worden gecreëerd door het aanpassen van de gemeentelijke APV is vrij nieuw voor Nederland. De gemeente Groningen heeft willen voorkomen dat de aanpassing in strijd is met bestaande wetgeving door:

- De aanpassing zo op te stellen dat de maatregel bedoeld is om overlast van hinderlijke rookgassen tegen te gaan. Dit kan dus ook gaan om gassen van scooters of brommers. Doordat het zich niet alleen maar richt op het tegengaan van tabaksrook en als motief niet gezondheid maar hinder heeft, vindt de gemeente dat de maatregel niet in strijd is met de Tabaks- en rookwarenwet. Critici vinden namelijk dat de Tabaks- en rookwarenwet gemeenten niet toestaat om openbare ruimten in haar gemeenten rookvrij te maken.
- Uit een vraag- en antwoordgesprek met het ministerie van VWS blijkt dat het ministerie vindt dat de Tabaks- en rookwarenwet gemeenten niet in de weg staat om maatregelen te nemen tegen roken in de open lucht.

De aanpassing in de APV in de gemeente Groningen gaat niet specifiek over rookvrije terrassen. Gezondheidsfondsen voor Rookvrij geeft in de 'Q&A rookvrije openbare

²⁴ https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf

²⁵ <https://www.rookvrijgeneratie.nl/artikelen/groningen-zones-rookvrij-de-algemene-plaatselijke-verordening/>

ruimtes' aan dat het mogelijk is om in terrassenbeleid dat onderdeel is van de APV op te nemen welke regels gelden voor het wel of niet roken op terrassen²⁶.

Precariobelasting

Zoals eerder genoemd maken terrassen over het algemeen gebruik van de openbare gemeentegrond. Daarvoor betalen ondernemingen en instellingen precariobelasting. Korting op deze belasting voor ondernemers met een rookvrij terras kan een effectieve manier zijn om ondernemers aan te sporen hun terras rookvrij te maken. Dit zou dus bekostigd kunnen worden door een hogere vergoeding voor terrassen die nog niet rookvrij zijn.

Omgevingsvisie/bestemmingsplannen

Ook de Omgevingswet bevat verschillende aanknopingspunten om een rookvrije openbare ruimte via het omgevingsplan en de omgevingsvisie te realiseren (paragraaf 5 notitie). 'Gezondheid' wordt specifiek als thema in de Omgevingswet²⁷.

Een voorbeeld hiervan is dat de gemeente Arnhem rookvrije openbare ruimtes gaat opnemen in de Omgevingsvisie. Dit naar aanleiding van een aangenomen motie die oproept om:

- 1) In de Omgevingsvisie op te nemen dat een gezonde leefomgeving een rookvrije leefomgeving is;
- 2) Het rookvrije maken van de openbare ruimte onderdeel wordt van de Omgevingsvisie en de daaruit voortkomende plannen.

Dit betekent dat de Arnhemse openbare ruimte (op termijn) rookvrij wordt. Denk hierbij aan bushaltes, terrassen, parken en evenementen²⁸.

Financiën

De Verordening precario- en reclamebelasting 2024 moet worden herzien om daarmee een differentiatie mogelijk te kunnen maken. De differentiatie kan zo worden ingericht dat deze geen consequenties heeft voor de begroting.

Verder kan de samenwerking worden gezocht met organisaties en stichtingen als de Rookvrije Generatie en gebruik worden gemaakt van bestaande promotiematerialen. Eventuele andere kosten kunnen gedekt worden binnen de huidige begroting en het kader van Gezonder010.

²⁶ https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf

²⁷ https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf

²⁸ <https://www.rookvrijegeneratie.nl/node/8109/>

Bronnen

- (1) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoerookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>
- (2) <https://www.nporadio1.nl/nieuws/politiek/5533458a-c926-470b-a560-5fc3ca4503a6/standnl-rookverbod-uitbreiden-rookvrije-generatie-overbruggen-wetgeving-sigaretten-kinderen-schoolpleinen-pretparken>
- (3) Artikel 22 van de Grondwet.
- (4) <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-1f7b7558-4628-477d-8542-9508d913ab2c/pdf>
- (5) Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, 2017;161:D869
- (6) <https://www.ntvg.nl/artikelen/de-gezondheidseffecten-van-roken>
- (7) [https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/37/zware-rokers-leven-gemiddeld-13-jaar-korter#:~:text=Van%20zware%20rokers%20is%20de,niet%20dagelijks%20roken\)%205%20jaren](https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/37/zware-rokers-leven-gemiddeld-13-jaar-korter#:~:text=Van%20zware%20rokers%20is%20de,niet%20dagelijks%20roken)%205%20jaren)
- (8) <https://gezondheidinkaat.nl/dashboard/dashboard/roken-alcohol-en-drugs>
- (9) <https://www.radboudumc.nl/projecten/rookvrij/feiten-en-cijfers-over-roken/de-esigaret#:~:text=Elk%20product%20dat%20nicotine%20bevat,gewone%20sigaretten%20op%20latere%20leeftijd.>
- (10) kankeratlas.iknl.nl
- (11) <https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/2022/05/INF118-Derdehands-rook.pdf>
- (12) <https://cdn.zerowastescotland.org.uk/managed-downloads/mf-thteewjk-1688050310d>
- (13) <https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/sigaret-brengt-grote-schade-aan-milieu/>
- (14) <https://nieuws.ns.nl/stations-en-perrons-zijn-rookvrij/>
- (15) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoerookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>
- (16) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/hoerookvrije-omgevingen-rokers-kunnen-helpen/>
- (17) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/bij-de-frietfabriek-hebben-ze-geen-rookpauze-maar-een-fruitpauze/>
- (18) <https://www.parool.nl/amsterdam/steeds-meer-rookvrije-terrassen-in-amsterdam~beeab163/>
- (19) https://health.ec.europa.eu/tobacco/smoke-free-environments_nl
- (20) <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/england-smoking-ban-pubs-restaurants-b1858740.html>
- (21) <https://www.cleanairnederland.nl/nieuws/buitenland/rookverbod-terrassen-new-york?highlight=WyJtYXJ0aW5ld2lsZGVydmFuayIsImdyb2VuZXdlZ2Vuliwic2Nob25ld2lsbGUiLCJuZXd0b25sYWVuliwibmV3cyIsIm5ldyIsIm5pbmV3ZWxscyIsIm5ld3Ntb25rZXkiLCJuZXdzLW1haWwiLCJkdXRjaG5ld3MiLCJuZXdjYXN0bGUiLCJpcHNuZXdzliwiZXVyb25ld3MiLCJuZXdzd2lyZSIsImN0dm5ld3MiLCJuZXdzaHViliwib25ld29ybGQiLCJ1c25ld3MiLCJoaWdobGFuZG5ld3MiLCJlaW5uZXdzliwibmV3dmlzaW9uliwiem9ubmV3YWdlbnJhY2UiLCJuZXdzY2llbnRpc3QiLCJlYmxuZXdzliwiYmRuZXdzliwibmJjbmV3eW9yayIsInJlbGVhc2UtbmV3cyIsInBlbm5ld2FhcmQiLCJhYmNuZXdzliwibmV3eW9ya3NlliwicHJuZXdzd2lyZSIsInpvc25ld2VpZGUiLCJhcG5ld3MiLCJnbG9iYWxuZXdzliwiY2hhbm5lbG5ld3Nhc2lhlwiYnJlYWtpbmduZXdzliwibmV3cyiLCJuZXdzbn93ZmlubGFuZCIsImRlcmVtaXNlbnmV3c3R5bGUiLCJsaXZpbmdzdG9uZXdlZyIsImdyb2VuZXdvWRzZXdlZyIsImLucmVuZXdhYmxiwibmV3cydvZiIsInlvcmsiLCJ5b3Jrc2UiLCJuYmNuZXd5b3JrliwibmV3eW9ya3NlliwicW9ya2VycyIsIm5ldyB5b3JrIl0=>
- (22) https://www.health.ny.gov/statistics/brfss/reports/docs/2023-05_brfss_cigarette_smoking.pdf
- (23) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/terras/>
- (24) https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf
- (25) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/groningen-zones-rookvrij-de-algemene-plaatselijke-verordening/>
- (26) https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf
- (27) https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/2210595.ar_qanda_document_a4s_digi_1.pdf
- (28) <https://www.rookvrijegeneratie.nl/node/8109/>